

JOAN ORÓ, EL CIENTÍFIC DE LA VIDA

Joan Anton Català Amigó

Josep Fatjó

Joan Oró és una de les figures científiques més rellevants del segle XX i va dedicar la seva, de vida, a l'estudi de l'origen de la vida. Va fer moltes contribucions científiques en el sentit d'esbrinar com es va crear la vida a la terra.

El misteri de la vida. Se sap que a la terra hi ha més d'un milió dues-cents mil espècies vives al nostre planeta de les quals només en coneixem una part. Els *extranòfils*, per exemple, són éssers vius que viuen en condicions extremes on l'ésser humà li seria impossible de viure. Els bacteris, tan necessaris per a la vida humana, són els éssers vius més abundants de la terra. L'origen de la vida, doncs, es remunta a 3.800 milions d'anys aproximadament.

Joan Oró va néixer a Lleida el 1923 i era fill de flequers. Ja de ben petit llegia amb molta afició llibres científics que el van portar a estudiar la carrera de bioquímica, que va ser la clau per entendre l'origen de la vida a la terra. Ell sempre deia que ni la religió ni la filosofia donarien la resposta a la pregunta clau: quin és l'origen de la vida?

Es llicencià en Ciències Químiques a la UB el 1947 i emigrà als Estats units el 1956 on es doctorà en Bioquímica. Va ser professor a la Universitat de Houston on va fer una descoberta cabdal per a la ciència. Va ser un dia de Nadal de 1959 quan, tancat al seu laboratori, va descobrir la síntesi de l'ADENINA, una de les molècules més importants per la vida.

El 1963 va ser nomenat catedràtic a la Universitat de Houston des d'on va fundar i dirigir el Departament de Ciències Bioquímiques i Biofísiques. A partir d'aleshores, va col·laborar en diferents projectes d'investigació de la NASA com el programa "Apol·lo" on va analitzar les roques i altres mostres de material de la Lluna i, també, en el programa "Viking" desenvolupant un instrument per analitzar les molècules de l'atmosfera i la matèria del sòl de Mart.

Quan l'any 1976 la NASA es disposava a anunciar que havia trobat vida a Mart, Oró va forçar una contra anàlisi fent notar que ell mateix havia sintetitzat elements orgànics en un laboratori, evitant, així, un notori ridícul de l'Agència.

Va tornar a Catalunya l'any 1980 i va ser Diputat per Convergència i Unió al Parlament de Catalunya i assessor científic del President Pujol, però les condicions que se li oferien aquí distaven molt de les ofertes d'Estats Units i va retornar a Houston fins que es va jubilar el 1994.

Va crear la Fundació Joan Oró amb seu a Lleida amb la finalitat de donar a conèixer la seva vida i obra i per impulsar la investigació i recerca científica. També va impulsar la construcció del Parc Astronòmic del Montsec i de l'Observatori del Montsec.